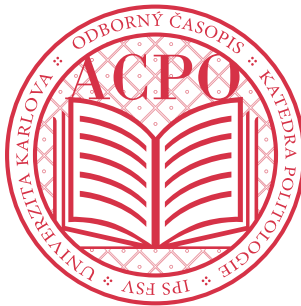

ACTA POLITOLOGICA

www.acpo.cz

RECENZOVANÝ ČASOPIS | PEER-REVIEWED JOURNAL

2023 | Vol. 15 | No. 2 | ISSN 1803-8220

LACINA, Lubor; BLIŽKOVSKÝ, Petr (2022). *Učebnice evropské integrace*. 5. přepracované a aktualizované vydání, Barrister & Principal, 306 p. ISBN 978-80-7364-145-0.

RECENZE JAROLÍMA ANTALA
REVIEW FROM JAROLÍM ANTAL

https://doi.org/10.14712/1803-8220/9_2023

Published: 30/05/2023

Tento článek podléhá autorským právům, kopírování a využívání jeho obsahu bez řádného odkazování na něj je považováno za plagiátorství a podléhá sankcím dle platné legislativy.

This article is protected by copyright. Copying and use of its content and presenting it as original research without proper citation is plagiarism, which is subject to legal sanctions.

Katedra politologie Institutu politologických studií
Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Department of Political Science, Institute of Political Studies
Faculty of Social Sciences, Charles University

LACINA, Lubor; BLIŽKOVSKÝ, Petr (2022). *Učebnice evropské integrace*. 5. přepracované a aktualizované vydání, Barrister & Principal, 306 p. ISBN 978-80-7364-145-0.

Témata spojená s Evropskou unií a jejím fungováním jsou v českém prostředí často přijímána s emocemi a více než o jejich podstatě se diskuse často mění na vášnivé výměny názorů o moci Bruselu a na omezené možnosti Česka vyjádřit se k obsahu evropské legislativy. Obecným problémem je pravděpodobně limitovaná znalost komplexní problematiky Evropské unie, jejího fungování, politik či pozic členských států. Tato témata jsou v jisté formě zařazena do rámce odlišných úrovní vzdělání a jejich prohlubování je pak často součástí mnoha různých předmětů na vysokých školách. Napříč stupněm vzdělání se pochopitelně využití literatury liší.

Vzhledem ke specifitě dílčích témat spojených s EU, kantoři v oboru evropských studií logicky sahají po publikacích zahraničních autorů. Výrazně se tak zužuje prostor vhodné doporučené literatury či základního čtení, resp. učebnic v českém jazyce.

Na druhou stranu, v oborech, které nemají kapacitu jít v oblasti evropské integrace do takového detailu lze hledat potenciál pro publikace, které mohou nejen informovat ale také motivovat ke kritickému myšlení a vytvoření si vlastního názoru nejen na vývoj, ale také na současnou podobu evropských politik nebo reality EU jako takové.

Právě tento prostor se snaží vyplnit právě aktualizované a přepracované vydání *Učebnice evropské integrace*, jejímiž autory jsou Lubor Lacina a Petr Bližkovský. Lubor Lacina je profesorem v oboru ekonomie a managementu a dlouhá léta se ve své pedagogické a výzkumné činnosti věnuje evropským studiím, Petr Bližkovský je zkušeným diplomatem a profesorem v oboru ekonomie a managementu stejné instituce, též dlouhá léta působí v evropských institucích a v současnosti zastává pozici tajemníka Výboru regionů.

Dílo se výrazně liší od jiných publikací

(např. Fiala, P., Krutílek, O., Pítrová, M. *Evropská unie*, 2018 nebo Baldwin R., *Wyplosz Ch., Ekonomie evropské ekonomické integrace*, 2022) věnujících se evropskému integračnímu procesu v celé své šíři a hloubce. Zejména jde o velice kompaktní publikaci s rozsahem 306 stran.

V rámci osmi kapitol se autoři nejprve věnují historii evropského integračního procesu – motivaci jejího vzniku, okolnostem a cílům a chronologickému vývoji vrcholícímu odchodem Velké Británie z EU. V další kapitole je srovnáván evropský integrační proces EU s vývojem jiných seskupení ve světě. Autoři poukazují na komplexnost a fungování společného trhu a analyzují jeho podstatu a specifika. Třetí kapitola se věnuje evropskému právu. Postupně je vysvětlena kategorizace právních aktů, role institucí při jejich schvalování a propojení práva s institucemi a jejich pravomocemi nejen ve vztahu k legislativě. Další kapitola se věnuje politikám a rozpočtu EU. Na začátku autoři využívají konkrétní příklady jako mechanismus na zavedení sankcí nebo působnosti v oblasti obchodní či dalších politik, aby ilustrovali různé pravomoci, resp. působnost EU v různých politikách. Rozpočet EU je vysvětlen nejen z pohledu příjmové a výdajové stránky, publikace pojednává také o nových možných příjmech a pozici Česka vůči výdajům a příjmům z rozpočtu EU.

Pátá kapitola se věnuje společné zahraniční a bezpečnostní politice. Zde je zachycen nejen vývoj, ale také fungování politiky v praxi s ohledem na specifika při rozhodování. V krátkosti jsou také nastíněny vztahy s významnými partnery EU či pravomoci institucí v oblasti obrany a spolupráce EU s NATO.

Další kapitola pojednává o dopadech krizí na EU. Průřezem historie je poukázáno na konsekvence milníků, které výrazně ovlivnily formování evropského integračního procesu. V tomto ohledu je poskytnut zajímavý

prostor na zamyšlení. Pro práci se studenty se zde nabízí prostor k diskusi o dopadech, ponaučeních či nedokonalostech, které evropská integrace s sebou nese.

Sedmá kapitola se věnuje pozici Česka vůči EU. Vysvětluje tamní situaci před vstupem do EU, vstupní podmínky a popisuje jak dopady vstupu do Unie, tak i obavy z něj na konkrétních ekonomických ukazatelích. Dále je zde pojednáno o politických dopadech a zapojení Česka do institucí EU. Značná pozornost je věnována problematice vyjednávání – zejména obtížných agend a legislativy, a také role předsednictví Česka v Radě EU (2009, 2022).

Závěrečná kapitola diskutuje o podobě EU v budoucnosti. Rozebírá nejen základní ideologické proudy integračního procesu, ale poukazuje také na možné scénáře budoucí podoby EU.

Kapitola je doplněna ilustracemi, věcnými grafy nebo daty, které dobře doplňují text a ulehčují pochopení probírané problematiky. Dobrým doplňkem jsou také orientační symboly pro tipy, příklady, otázky nebo upozornění, které ulehčují orientaci čtenáře a zpřehledňují daná témata.

I navzdory komplexní problematice, kterou učebnice pokrývá (a nemožno upřít, že naplnit tuto ambici je úkol nelehký) možná chybí více odkazů pro další podpůrné čte-

ní, které mohlo být doplněno vhodnými poznámkami pod čarou, případně jako samostatný oddíl na konci kapitoly. Nicméně zdroje, které autoři využili a jsou uvedeny na konci každé kapitoly, mohou toto zastoupit.

Celá kniha působí velice dynamicky, je napsána čtivě, a i navzdory komplexnosti jednotlivých témat evropského integračního procesu je dílo kvalitním průvodcem pro jejich uchopení a pochopení. Disponuje srozumitelností a má potenciál oslovit i ty, kteří mohou mít obavy porozumět oblastem mimo obor ve kterém se profilují. I proto by toto dílo mohlo přilákat zájem zejména pedagogů středních škol či přednášejících na vysokých školách, resp. studenty v oborech přímo nebo nepřímo spojených s problematikou Evropské unie.

Knihu lze také považovat za významný střípek, který může pomoci ke zlepšení vzdělání v oblasti evropských záležitostí, a to napříč společnostmi. V zemi, ve které společnost (i navzdory 18 letům členství v EU) ještě stále přemýšlí spíše nad smysluplností členství v EU než o způsobech, jak co nejvíce využít svůj vliv a ještě více benefitovat ze své pozice v EU má páté aktualizované a přepracované vydání učebnice Evropské integrace nepochybně potenciál přímo či nepřímo přispět a pomoci kultivování diskuse o evropských tématech.

Jarolím Antal¹

¹ Mgr. Jarolím Antal, Ph.D. je ředitelem Centra evropských studií a přednášejícím na Katedře mezinárodních evropských vztahů na Fakultě mezinárodních vztahů Vysoké školy ekonomické v Praze. Kontakt: jarolim.antal@vse.cz.